

Algemene beschouwingen GroenLinks Het Hogeland 2020.

2020 is een jaar waar veel onderwerpen om politieke keuzes vragen, nationaal en regionaal. De stikstofcrisis, de klimaat crisis, de aardbevingsproblematiek door gaswinning, de energietransitie, allemaal zaken waar wij in onze gemeente HH al middenin zaten. Wij hebben dan ook grote zorgen over de uitbreiding van een melkveehouderij in Tinallinge tot een gigastal van bijna 1000 koeien. Als wij de wethouder hierover vragen stelt hij dat dit volledig rechtsgeldig is en het college hier niet op in kan grijpen. Waar zijn wij mee bezig? Geitenbedrijven zetten wij op slot, maar grote melkveehouderijen kunnen gewoon doorgaan met groeien? Is dat wat we willen op Het Hogeland, melkveehouderijen die zo groot zijn dat ze een enorme impact hebben op ons landschap en de leefbaarheid in onze dorpen?

In maart kwamen daar andere zorgen bij, sinds die tijd beheerst de coronapandemie ons leven. Alhoewel er gelukkig niet veel besmettingen zijn in onze gemeente worden wij er wel allemaal door geraakt. Soms in medisch opzicht, bijna altijd financieel en in sociaal opzicht is alles anders. Er is veel verwarring en stress doordat niet duidelijk is hoe onze toekomst met Corona er uit zal zien.

Ook voor het coronatijdperk wisten we dat er fors bezuinigd moest worden in onze gemeente, omdat de algemene reserve zijn ondergrens bereikte. Er moeten keuzes gemaakt worden om weer financieel gezond te worden. Vandaag bespreken we de richting, later bij de bespreking van de begroting 2021 volgt wat ons betreft het echte keuzemoment.

Wij ontvingen van het college de bouwstenennotitie, waarin drie scenario's beschreven staan op weg naar een nieuw financieel evenwicht in onze gemeente.

Daarbij worden vier uitgangspunten geformuleerd:

- *extra aandacht voor het effect van gemeentelijk beleid op de meest kwetsbaren
- *streven naar een leefbare toekomst en een duurzaam ingerichte samenleving
- *verbetering van beheersbaarheid en monitoring
- *streven naar een structurele oplossing van een structureel probleem

Wij kunnen ons in deze uitgangspunten vinden, maar vinden de extra aandacht voor de meest kwetsbaren niet terug in de ons voorgeschotelde scenario's.

Al in scenario 1, de lichtste bezuinigingsvariant wordt voorgesteld te bezuinigen op de bijzondere bijstand, het participatiefonds en de CER regeling. Kan het college uitleggen hoe dit te rijmen valt met het uitgangspunt dat er juist extra aandacht is voor het effect van het gemeentelijk beleid op de meest kwetsbaren? Daarnaast wordt er een OZB verhoging van 5% voorgesteld.

In scenario 2 staat een extra OZB verhoging tot 7.5% en in scenario 3 wordt daarnaast nog voorgesteld om het ondernemers en dorpenfonds te schrappen en een extra taakstelling op de WMO op te nemen.

Wat betreft de extra taakstelling op de WMO nogmaals de vraag aan het college hoe dit zich verhoudt tot het uitgangspunt om de meest kwetsbaren te ontzien.

In scenario 1 staan allerlei zaken die goedkoper en efficiënter geregeld kunnen worden, daar zal niemand op tegen zijn. Maar bezuinigen op de inkomenstoeslag, het participatiefonds en de CER regeling staan lijnrecht tegenover alles wat wij als raad gezegd hebben over het grote belang van de bescherming van mensen die in een zwakke positie zitten. Wij kunnen niet instemmen met deze bezuinigingen. Armoede is een bron van ellende, voor mensen zelf, maar ook voor de gemeente. De gevolgen van armoede komen als een boemerang terug en zorgen in de toekomst weer voor hogere uitgaven, bijvoorbeeld in de jeugdzorg. Juist in deze onzekere tijden moeten wij zorgen voor een goed sociaal vangnet, dat is onze taak als volksvertegenwoordigers.

Waar moeten we dan wel keuzes maken zodat de gemeentefinanciën weer in balans komen?

Wij hebben een lijst gekregen van panden die in eigendom zijn van de gemeente. Een aantal daarvan staan leeg en kunnen verkocht worden. In de stukken staat dat dit echter jaren gaat duren. Wij denken dat dit veel sneller kan als de gemeente hier prioriteit aan geeft. Wij hebben de afgelopen maanden gezien dat veel mensen vanwege Corona in eigen land op vakantie zijn geweest en onze omgeving hebben ontdekt als een fijne plek met genoeg ruimte om te leven en te werken.

De belangstelling voor gemeentelijk vastgoed zou wel eens groter kunnen zijn dan gedacht. Het levert misschien niet heel veel structureel geld op, maar het scheelt wel in kosten voor onderhoud en kopzorgen over vandalisme.

Wat ons betreft is het schrappen van het dorpen en ondernemersfonds bespreekbaar. Het is een vervelende ingreep, maar voor de projecten die hieruit voort zouden komen kunnen andere financiële bronnen aangeboord worden zoals leefbaarheidsfondsen of het Nationaal Programma Groningen. De gemeente kan hierbij faciliteren.

Wij zullen niet ontkomen aan een verhoging van de OZB.

Toch vragen wij het college hier terughoudend in te zijn. Voor de gemiddelde woning in het HH gaat het hierbij om een paar tientjes per jaar, maar voor ondernemers met een bedrijfspand loopt dit in de papieren. Zij moeten de lagere OZB opbrengst vanuit de Eemshaven al compenseren, een OZB verhoging komt daar nog eens bovenop, geen gemakkelijke boodschap in coronatijd.

Wij zijn van mening dat wij als gemeente onze basis op orde moeten brengen en daarnaast al onze creativiteit en menskracht moeten gebruiken om te investeren in mensen en niet in stenen.

Wij zijn benieuwd hoe het college hiernaar kijkt en naar het debat in de raad.